

Mariana Norel • Petru Bucurenciu • Mihaela Dragu

Limba și literatura română

Caietul elevului pentru clasa a VI-a

București, 2018

CUPRINS

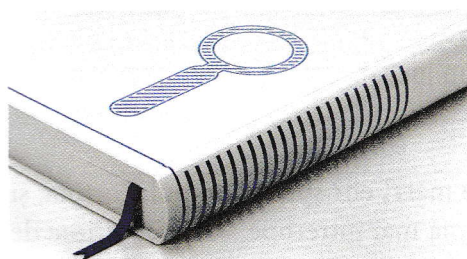
Recapitulare inițială. Evaluare inițială	5
Unitatea 1 – Locuri dragi	17
A. Aplică ce ai învățat! <i>Cișmigiu et Comp.</i> , de Grigore Băjenaru	18
B. Află mai multe! <i>O stradă cu sentimente</i> , de Ana Blandiana	21
C. Exersează și învață elementele de fonetică! <i>Anne de la Green Gables</i> , de Lucy Maud Montgomery	23
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Tradiții și credințe de toamnă</i> , articol scris de Maura Anghel	26
E. Poți mai mult! <i>Hronicul și cântecul vârstelor</i> , de Lucian Blaga	29
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Hotelul „Lăbuța fermecată“</i> . <i>Atenție, vecini răi!</i> , de Feline Lang.....	32
Unitatea 2 – Limbă și identitate națională	35
A. Aplică ce ai învățat! <i>Sus inima</i> , de George Coșbuc	36
B. Află mai multe! <i>Limba românească</i> , de Gheorghe Sion	38
C. Exersează și învață elementele de vocabular! <i>Legenda tricolorului</i> , legendă populară românească	42
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Cuvânt de deschidere a Olimpiadei Naționale de Limba și literatura română – gimnaziu</i> , ediția 2018, Prof. Valentina-Gabriela Todoran, Inspector școlar pentru limba și literatura română	45
E. Poți mai mult! <i>România este o țară binecuvântată și iubită de Dumnezeu!</i> , Cristina Toma	47
F. Evaluează ce ai învățat!	51
Unitatea 3 – Exemple de urmat	53
A. Aplică ce ai învățat! <i>Cocoșul și vulpea</i> , de Jean de La Fontaine	54
B. Află mai multe! <i>Nadia Comăneeci</i> , text nonliterar	58
C. Exersează și învață verbul și predicatul! <i>Chemarea străbunilor</i> , de Jack London	62

D. Valorifică ce ai aflat! <i>Broșcuța cu stea în frunte</i> , povestire populară peruviană	65
E. Poți mai mult! <i>Sobieschi și plăieșii</i> , legendă istorică românească	68
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Bivolul și coțofana</i> , de George Topîrceanu	73
Unitatea 4 – Aspirații și visuri	76
A. Aplică ce ai învățat! <i>Memorii. 1907-1960</i> , de Mircea Eliade	77
B. Află mai multe! <i>Cititorul din peșteră</i> , de Rui Zink	81
C. Exersează și învață substantivul, pronumele și subiectul! <i>Geniul României! Are doar 13 ani și uimește lumea. NASA o are în prim-plan</i> , de Antonia Hendrik	85
D. Valorifică ce ai aflat! <i>15 lucruri extraordinare despre copilul Enescu</i> , de Lidia Melinte	91
E. Poți mai mult! <i>Cartea secretă a aventurierilor</i>	97
F. Evaluează ce ai învățat! <i>De vorbă cu un copil pasionat de lectură: Maria</i> , <i>9 ani – „Lectura este o mașină miraculoasă“</i>	101
Unitatea 5 – Anotimpuri în cuvinte și culori	105
A. Aplică ce ai învățat! <i>Toamna</i> , de Șt. O. Iosif	106
B. Află mai multe! <i>La țară</i> , din vol. <i>Proiecte de trecut</i> , de Ana Blandiana	110
C. Exersează și învață adjectivul și adverbul! <i>După ploaie</i> , de Otilia Cazimir	115
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Amintiri dintr-o călătorie</i> , de Calistrat Hogaș	120
E. Poți mai mult! <i>Dăscălița</i> , de Octavian Goga	124
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Toto</i> , de Magda Isanos	127
Unitatea 6 – Aventură și călătorie	129
A. Aplică ce ai învățat! <i>Micul prinț</i> , de Antoine de Saint-Exupéry	130
B. Află mai multe! <i>De ce iubim călătoriile?</i> , de Eliza Barbu. Text argumentativ: <i>Despre rolul călătoriilor în existența omului</i> , de Tania Radu	134
C. Exersează și învață atributul și complementul! <i>Exuvii</i> , de Simona Popescu	138
D. Valorifică ce ai aflat! <i>Deodată în adâncul pădurii</i> , de Amos Oz	143
E. Poți mai mult! <i>Toate pânzele sus!</i> , de Radu Tudoran	146
F. Evaluează ce ai învățat! <i>Drumețul înțelept</i> , de Octav Pancu-Iași	151
Recapitulare finală. Evaluare finală	154
Autoevaluare/Răspunsuri	160

RECAPITULARE ÎNIIĂLĂ

- **Citește textul următor.**

Ultima oră se încheie într-o după-amiază perfectă de toamnă. Cer albastru, o răcoare plăcută, o adiere de vânt ușoară. Soarele părea să se odihnească pe culmea unui deal îndepărtat ca o portocală imensă pe o masă uriașă.

În piațetă, domnul Cortina stătea în locul lui preferat, uitându-se când și când către pod, citindu-și ziarul cu o expresie satisfăcută, notând uneori câte ceva în jurnalul său. Câțiva elevi se adunaseră pe laturile piațetei și în grădina alpină, pentru a-și trece timpul rămas până la cină. Ca întotdeauna, se ținură la distanță de domnul Cortina. Nimeni nu îndrăznea să se apropie de el atunci când lucra – și de aceea mulți rămaseră cu gurile căscate când îl zăriră pe Reynard Muldoon îndreptându-se către el. Băiatul ăsta nou nu știa ce nu se cuvenea să facă? Își dorea atât de mult o vizită în Camera de Așteptare? Niciun elev nu se apropiase până atunci de domnul Cortina în piațetă.

Reynie bănuia asta, și de aceea respira atât de repede. Dar, pășind cu umerii drepecți și cu o mână la spate, făcu ceea ce niciun alt elev nu îndrăznea să facă. Se apropie din față, știind că nu putea încerca decât o dată și că planul i s-ar duce de râpă dacă domnul Cortina și-ar întoarce scaunul.

– Domnule Cortina!

Domnul Cortina ridică privirea și lentilele îi luciră în soare asemenea cromului lustruit.

– Mă iertați că vă deranjez, spuse repede Reynie. Dar n-am putut să nu observ că în cartea dumneavoastră sunt o mulțime de pagini cu colțul îndoit. Și trebuie să vă spun că am fost foarte surprins.

Domnul Cortina păru nehotărât dacă să fie furios sau uluit.

– Ești surprins că am pagini la care mă întorc de multe ori?

– Ah, nu, domnule! Sunt surprins că nimeni nu v-a dat un cadou potrivit.

Reynie îi arată domnului Cortina ceea ce ținea la spate – un pumn de panglici înguste albastre. Semne de carte! M-am gândit că ar trebui să fie speciale, așa că i-am cerut unui Ajudor de la spălătorie niște material pentru eșarfe – sunt convins că recunoașteți nuanța asta de albastru – pe care l-a tăiat

în fâșii și l-a cusut frumos pe margini. Reynie îi întinse panglicile care erau într-adevăr foarte îngrijit cusute. Sper că vă plac, adăugă el.

Domnul Cortina era surprins. E adevărat, se simțea flatat, dar expresia lui arăta în mod clar că era de acord cu Reynie, că și el gândea că cineva *ar fi trebuit* să-i dea un astfel de cadou până acum. Era o atenție cuvenită, care nu venise.

– Mulțumesc, Reynard, spuse dând din cap. Într-adevăr, e un dar foarte potrivit de la un tânăr elev pentru superiorul său. O să le folosesc așa cum trebuie.

Și domnul Cortina se întoarse la ziarul său.

– Domnule? spuse Reynie. Nu le băgați în carte?

Domnul Cortina mormăi nerăbdător, și chipul i se întunecă. Băiatul era o pacoste. Și totuși, pacostea asta îl măgulise, iar panglicile *chiar* aveau să fie folositoare. Expresia i se împlânzi puțin. În cele din urmă, oftă și puse deoparte ziarul. Frunzări jurnalul până la prima pagină cu colțul îndoit și strecură o panglică acolo. Tocmai dădea pagina când Reynie întrebă:

– Ce carte e de fapt asta, domnule?

Domnul Cortina se opri.

– E un jurnal, Reynard. Vezi tu, fiecare mare gânditor ține un jurnal.

Domnul Cortina se întoarse la semnele de carte.

– Trebuie să recunosc, e un jurnal teribil de mare.

– Ce alt loc mai bun pentru a însemna niște idei „teribil de mari”, eh? spuse domnul Cortina, și exact la aceste cuvinte se așteptase Reynie. Acum, Reynard, nu mă mai întrerupe. Am o mulțime de treabă de făcut.

Și domnul Cortina trecu la următoarea pagină cu colțul îndoit.

– Domnule? O ultimă întrebare?

– Să fie *ultima*, Reynard, spuse domnul Cortina, ridicând privirea. Spune.

– De ce vă uitați tot timpul către pod?

– Ah, bănuiesc că așa pare, că mă uit spre pod, spuse domnul Cortina cu un zâmbet. De fapt, mă uit cu mare afecțiune către una dintre cele mai mari realizări ale mele – turbinele mareice. Bănuiesc că știi despre turbine. Reynie încuviință din cap și domnul Cortina continuă: așa credeam și eu, sunt faimoase. Vezi tu, sunt o invenție extraordinară și fac parte din marea tradiție.

– Tradiție, domnule?

– Nu-ți aduci aminte că ți-am vorbit despre admirabila tradiție a țării mele natale? Mă refeream la marea cucerire – cucerirea mării. Știi, Olanda și-a obținut mare parte din pământul ei din mare. Diguri și stăvilare, băiete! Nimic nu e mai puțin controlabil pe lumea asta ca marea, și totuși olandezii au găsit o modalitate de a o ține sub control. Și acum, în felul meu, am făcut și eu același lucru. Turbinele mele captează energia infinită a oceanului, pe care o folosesc în scopurile alese de mine. Nu e remarcabil?

– Este cel mai remarcabil lucru pe care l-am auzit vreodată, spuse Reynie, la fel de impresionat de remarcabila vanitate a domnului Cortina.

– Fără îndoială, spuse domnul Cortina și bătu din palme. Dar am pierdut destulă vreme. În fața noastră stau lucruri și mai mărețe, Reynard, mult mai mărețe, și nu trebuie să zăbovim în a le îndeplini.

Și frunzări mai departe prin jurnal, introducând panglicile.

(*Caractusul strategic*, în *Misterioasa societate Benedict*, de Trenton Lee Stewart)

1. Alcătuieste enunțuri cu sinonimele contextuale ale cuvintelor date mai jos.

se încheie – _____

pagini – _____

surprins – _____

teribil – _____

afecțiune – _____

vanitate – _____

De exemplu: **invenție** – **descoperire**

O **descoperire** a anului 2017 este identificarea unei planete din afara Sistemului Solar, pe care ar putea exista viață.

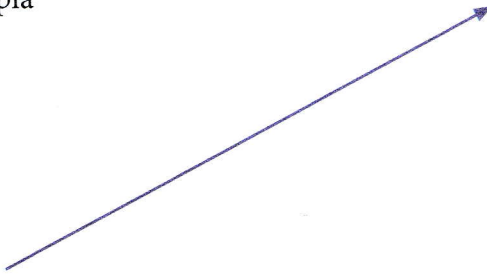
2. Stabilește, conform modelului dat, corespondența dintre cuvintele din coloana A și antonimele lor din coloana B.

A

ultima
a se apropia
potrivit
folositor
a pierde
exact
a zăbovi
a introduce

B

inutil
a se grăbi
a găsi
a se depărta
a scoate
prima
nepotrivit
inexact
a inventa

3. Transcrie din textul dat:

a. un enunț asertiv;

b. un enunț interogativ;

c. un enunț exclamativ;

d. un enunț imperativ;

e. un enunț afirmativ;

f. un enunț negativ.

4. Descoperă două cuvinte-cheie ale textului.

a. _____

b. _____

5. Răspunde la întrebările următoare.

a. Când se petrec evenimentele relatate?

b. Unde se petrece acțiunea?

c. Care sunt personajele care apar în text?

d. Ce face domnul Cortina?
